

HULPMIDDELENINFO

COMMUNICEREN MET DOVEN EN SLECHTHORENDEN

COMMUNICATIE TIPS EN HULPMIDDELEN

JANUARI 2011

Een beschrijving van een hulpmiddel of een aanpassing in deze tekst wil niet zeggen dat het hulpmiddel of de aanpassing terugbetaald wordt door het VAPH. Informatie over terugbetaling door het VAPH kunt u vinden op de website van het VAPH: www.vaph.be.

INLEIDING

In deze hulpmiddeleninfo worden allereerst enkele communicatietips aan horenden gegeven om het spraakverstaan voor doven en slechthorenden te vergemakkelijken. Spraakverstaan betekent een spreker kunnen horen én verstaan.

Wanneer tips niet langer helpen, kan het spraakverstaan verbeterd worden door hoorhulpmiddelen. Hoorhulpmiddelen zijn hulpmiddelen die onder meer het geluid versterken zoals:

- handmicrofoon
- ringleiding
- IR-geluidsoverdrachtsysteem
- FM-geluidsoverdrachtsysteem
- bluetooth-geluidsoverdracht

Wanneer geluid niet langer kan versterkt worden, kan beroep gedaan worden op een tolk voor doven en slechthorenden. Deze tolk zet de gesproken taal simultaan om in ‘gebarentaal’ of in ‘Nederlands ondersteund met gebaren’.

1 COMMUNICATIETIPS

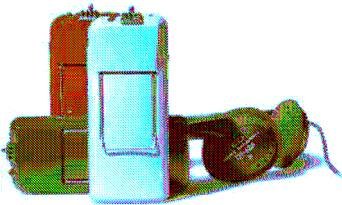
Doven en slechthorenden vangen informatie vooral via de ogen op. Concreet wil dat zeggen dat zij aan de hand van het mondbeeld moeten verstaan wat er gezegd wordt. Ze zijn aangewezen op het liplezen. De lichaamsexpressie en de mimiek van de spreker is eveneens een belangrijke informatiebron. Het is vanzelfsprekend dat deze vorm van communicatie een grote inspanning vergt. Daarom volgende tips:

- Geef informatie pas nadat er duidelijk oogcontact is. Trek hiervoor de aandacht door een licht tikje op de schouder, door te knippen met het licht of door te zwaaien met je hand.
- Zorg voor een goede verlichting. Bij een gesprek moet het gezicht van de spreker duidelijk zichtbaar zijn.
- Spreek niet door elkaar, de dove of slechthorende kan slechts één persoon tegelijk volgen. Gesprekken worden bij voorkeur gevoerd in ruimten die vrij zijn van achtergrondlawaai.
- Spreek zonder iets voor of in de mond. Goed articuleren is noodzakelijk. Het mondbeeld is voor doven en slechthorenden belangrijk om de boodschap duidelijk te begrijpen.
- Spreek Algemeen Nederlands. Het dialect heeft vaak een totaal ander mondbeeld dan het Algemeen Nederlands. Het is makkelijker voor doven en slechthorenden wanneer er geen dialect wordt gesproken.
- Vermijd moeilijke woorden en complexe zinnen. De woordenschat van doven en slechthorenden wordt niet permanent en automatisch aangevuld. Zij hebben bepaalde betekenissen van woorden niet kunnen aanleren.
- Het is niet nodig om te roepen. Het hoorapparaat versterkt elk geluid.

2 HOORHULPMIDDELEN

2.1 HANDMICROFOON

Als de afstand tussen de spreker en de luisteraar beperkt is, kan een handmicrofoon gebruikt worden om het geluid te versterken. De handmicrofoon bestaat uit een richtmicrofoon en een versterker waaraan een hoofdtelefoon is bevestigd. De microfoon kan om de hals worden gedragen, aan het hemd worden bevestigd, op tafel worden geplaatst of in de hand worden gehouden. Vooral in een omgeving met veel achtergrondlawaai is een handmicrofoon aan te raden.

Companion Favorit

Comfort Duett

Situering in Vlibank:

- 3. hulpmiddelen voor personen met een auditieve handicap
 - 3.2. communicatie
 - 3.2.1. horen
 - 3.2.1.1. geluidsversterking

2.2 RINGLEIDING

Een ringleiding bestaat uit een ringleidingversterker en een draadlus. De draadlus wordt in de kamer langs de plint of het plafond gelegd. De ringleidingversterker wordt meestal gekoppeld aan de geluidsinstallatie. Binnen de ring ontstaat een magnetisch veld dat signalen in de ruimte stuurt. Een hoorapparaat met een spoel vangt de signalen in het magnetisch veld op en zet ze om in geluidssignalen. Let wel: personen zonder hoorapparaat kunnen geen gebruik maken van een ringleiding.

Er zijn ringleidingen voor gebruik in grote ruimtes en voor gebruik op de persoon.

Univox 70

Echo MegaLoop

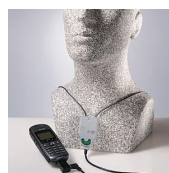
Soundshuttle

Conference

T-hook

PL 100 loopset

Situering in Vlibank:

3. hulpmiddelen voor personen met een auditieve handicap

3.2. communicatie

3.2.1. horen

3.2.1.1.6. ringleiding

2.3 IR-GELUIDSOVERDRACHTSYSTEM

Een IR-geluidsoverdrachtsysteem bestaat uit een zender, die met de geluidsbron verbonden is, en een ontvanger die de slechthorende draagt. De zender en ontvanger communiceren met elkaar via infraroodsignalen. Een slechthorende die geen hoorapparaat draagt, kan de signalen ontvangen via een kinbeugel. Een hoorapparaatdrager kan de signalen ontvangen via een speciale ontvanger die makkelijk te koppelen is aan het hoorapparaat via een halslus, een inductiehaakje of een audiosnoer. In de ontvanger worden de infraroodsignalen omgezet in geluid.

Sennheiser Set 900

Sennheiser Set 830-TV

Humantechnik Infralight II LR

Situering in Vlibank:

3. hulpmiddelen voor personen met een auditieve handicap

3.2. communicatie

3.2.1. horen

3.2.1.1.5. IR-geluidsoverdrachtsysteem

2.4 FM-GELUIDSOVERDRACHTSYSTEEM

Een FM-geluidsoverdrachtsysteem bestaat uit een zender en een ontvanger. De zender en ontvanger communiceren met elkaar via radiogolven (FM). Het stemgeluid van de spreker wordt via de zender omgezet in radiogolven. De slechthorende draagt een ontvanger die de golven opvangt en omzet in geluid. De ontvanger kan op het lichaam worden gedragen of onmiddellijk aan het hoorapparaat worden gekoppeld. Televisiekijken, radio beluisteren, lezingen en lessen volgen en deelnemen aan geleide bezoeken, wordt daardoor aangenamer voor de slechthorende.

Let wel: FM-golven worden niet geblokkeerd door een muur. Dit wil zeggen dat de ontvanger ook signalen kan opvangen die in een andere kamer worden uitgezonden.

Meer info: [hulpmiddeleninfo 'FM-geluidsoverdrachtsystemen'](#)

2.4.1 FM-ZENDER

Amigo T10

Phonak Smartlink

Selecta T10 mix

2.4.2 FM-ONTVANGER

Phonak MyLink

Humantechnik CM-1

Situering in Vlibank:

- 3. hulpmiddelen voor personen met een auditieve handicap
 - 3.2. communicatie
 - 3.2.1. horen
 - 3.2.1.4. FM-geluidsoverdrachtsysteem

2.5 BLUETOOTH-GEUIDSOVERDRACHT

Geluidsoverdracht via bluetooth kan gebruikt worden om het geluid van tv, radio, mp3, pc, gps of een gsm-gesprek rechtstreeks naar het oor van een slechthorende te brengen waardoor het spraakverstaan wordt verhoogd.

Meer info: [hulpmiddeleninfo 'bluetooth-geluidsoverdracht'](#)

3 TOLK VOOR DOVEN EN SLECHTHORENDEN

Een tolk voor doven en slechthorenden is een persoon die de gesproken taal simultaan omzet in ‘gebarentaal’ of in ‘Nederlands ondersteund met gebaren’ en vice versa. Het kan ook gaan om iemand die het gesproken woord omzet in geschreven tekst (schrijftolk).

Het tolkenbureau wordt ingericht door de vzw Vlaams Communicatie Assistentie Bureau voor Doven (CAB). Alle erkende tolken in Vlaanderen zijn bij het CAB aangesloten. Als je aan de voorwaarden van het VAPH voldoet, moet je het honorarium van de tolk niet zelf betalen. Het CAB vergoedt dan de tolken namens het VAPH.

Situering in Vlibank:

- 3. hulpmiddelen voor personen met een auditieve handicap
 - 3.2. communicatie
 - 3.2.1. horen
 - 3.2.2. communiceren
 - 3.2.2.1. tolk voor doven en slechthorenden

KOC ••• KENNISCENTRUM HULPMIDDELEN

Sterrenkundelaan 30, 1210 Brussel
T 02 225 86 61 • F 02 225 84 05 • E koc@vaph.be
www.hulpmiddeleninfo.be • www.vlibank.be

